

הישגים נדרשים

מבוא

ההישגים הנדרשים בחינוך לשוני בעברית נגזרים מהמטרות והתכנים של התכנית והם חלק בלתי נפרד ממנה.

ההישגים המפורטים להלן קובעים מה שתלמיד יידע ויהיה מסוגל לעשות בתחום השפה בעקבות ההתנסות והלימוד, בשלבים השונים של בית הספר היסודי. כל תכנון לימודים בית ספרי ייעשה בזיקה אליהם.

ציוני הדרך המתוארים בכל הישג מתייחסים לרכיבי החינוך הלשוני המוצגים בתכנית. הם מתארים את התפקוד האורייני המצופה מתלמידים בשפה הכתובה והדבורה - מיומנויות, אסטרטגיות וידע-על לשוני - בשלוש תחנות: בסוף כיתה ב', בסוף כיתה ד' ובסוף כיתה ו'.

ההישגים וציוני הדרך שלהם מהווים את התשתית האוריינית ללמידה בכל תחומי הדעת בבית הספר היסודי. תשתית זו מבטיחה כי בוגרי בית הספר היסודי ישתלבו בהצלחה בהמשך הלימודים במערכת החינוך.

אולם בשום מקרה אין ההישגים הנדרשים ממצים את כל התכנים והעשייה הבית ספרית בתחום החינוך הלשוני. כדי להגיע להישגים הנדרשים יש צורך ביישום תכנית הלימודים על כל מרכיביה.

הצגת הישגים

1	הישגים נדרשים.....
1	מבוא.....
1	הצגת הישגים.....
2	הישג נדרש 1: האזנה ודיבור למטרות שונות.....
4	הישג נדרש 2: כתיבת טקסטים למטרות שונות ולנמענים שונים.....
5	הישג נדרש 3: הפקת טקסטים כתובים, תקינים מבחינה לשונית והולמים מבחינה תקשורתית.....
6	הישג נדרש 4: קריאת טקסטים מסוגים שונים ולמטרות שונות.....
8	הישג נדרש 5: הפקת מידע ולמידה מטקסטים כתובים מסוגים שונים בתחומי דעת שונים.....
10	הישג נדרש 6: קריאה של יצירות ספרות מתקופות שונות ומסוגות שונות; התייחסות פרשנית להיבטיהן הרגשיים, הערכיים, האסתטיים והחברתיים-תרבותיים.....
12	הישג נדרש 7: קריאת טקסטים מן המקורות היהודיים כחלק בלתי נפרד מהמורשת התרבותית היהודית ותוך עמידה על ייחודם הלשוני.....
14	הישג נדרש 8: הכרה והבנה של המערכת הלשונית - מבנים, תופעות ותהליכים בלשון.....

הישג נדרש 1: האזנה ודיבור למטרות שונות

ציוני דרך

עד סוף כיתה ו'	עד סוף כיתה ד'	עד סוף כיתה ב'
<p>האזנה הממוקדת בדברי אחרים תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מעקב אחר רצף הדברים - גילוי רעיונות בנאמר - פרשנות, הערכה ונקיטת עמדה לגבי תוכן הדברים - פרשנות והערכה של התנהגותו הבלתי מילולית של הדובר - התייחסות לאופן ולצורת ההצגה של הדברים 	<p>האזנה הממוקדת בדברי אחרים תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מעקב אחר רצף הדברים - גילוי רעיונות בנאמר - פרשנות, הערכה ונקיטת עמדה לגבי תוכן הדברים 	<p>האזנה הממוקדת בדברי אחרים תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> - מעקב אחר רצף הדברים - גילוי רעיונות בנאמר
<p>השתתפות בשיחה ובדיון תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הקשבה ותגובה - הולמת לדברי אחרים - השתלבות בדיבור על פי המוסכם 	<p>השתתפות בשיחה ובדיון תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הקשבה ותגובה - הולמת לדברי אחרים - השתלבות בדיבור על פי המוסכם 	<p>השתתפות בשיחה ובדיון תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הקשבה ותגובה - הולמת לדברי אחרים - השתלבות בדיבור על פי המוסכם
<ul style="list-style-type: none"> - הצגת רעיונות בשיחה, בדיון בהרצאה תוך התאמת תוכן הדברים וצורתם לנושא, לנמען ולנסיבות על ידי: - דיבור לעניין וברמת פירוט מתאימה תוך ביסוס הנאמר - הצגת רעיונות ברצף הגיוני - בחירת משלב מתאים ושימוש בלשון קבילה - התאמת נימת הדיבור ועצמת הקול 	<ul style="list-style-type: none"> - הצגת רעיונות - בשיחה, בדיון או בהרצאה - תוך התאמת תוכן הדברים וצורתם לנושא, לנמען ולנסיבות על ידי: - דיבור לעניין וברמת פירוט מתאימה תוך ביסוס הנאמר - הצגת רעיונות ברצף הגיוני - בחירת משלב מתאים ושימוש בלשון קבילה - התאמת נימת הדיבור ועצמת הקול 	
<p>מתן תשובות ענייניות לשאלות על חומר נלמד תוך שימוש בהסבר, בתיאור, בהדגמה ובהנמקה על פי דרישות המטלה</p>	<p>מתן תשובות ענייניות לשאלות על חומר נלמד תוך שימוש בהסבר, בתיאור, בהדגמה ובהנמקה על פי דרישות המטלה</p>	<p>מתן תשובות ענייניות לשאלות על חומר נלמד תוך שימוש בהסבר, בתיאור ובהדגמה על פי דרישות המטלה</p>
<p>דיווח ענייני תוך הבחנה בין פרטים חשובים לשאינם חשובים למטרות:</p> <ul style="list-style-type: none"> - שחזור מדויק של אירועים לשם מסירת 	<p>דיווח ענייני תוך הבחנה בין פרטים חשובים לשאינם חשובים למטרות:</p> <ul style="list-style-type: none"> - שחזור מדויק של אירועים לשם מסירת מידע לנמענים שלא נכחו 	<p>דיווח ענייני על ידי שחזור של אירועים לשם מסירת מידע לנמענים שלא נכחו באירוע</p>

<p>מידע לנמענים שלא נכחו באירוע - שחזור תהליך לימודי שהדובר היה שותף בו</p>	<p>באירוע - שחזור תהליך לימודי שהדובר היה שותף בו</p>	
<p>סיפור בעקבות חוויה, קריאה או צפייה כדי לשתף ולעניין אחרים, באופן שניתן לעקוב אחר השתלשלות העניינים ותוך הדגשת נקודת המבט האישית</p>	<p>סיפור בעקבות חוויה, קריאה או צפייה כדי לשתף ולעניין אחרים, באופן שניתן לעקוב אחר השתלשלות העניינים ותוך הדגשת נקודת המבט האישית</p>	<p>סיפור בעקבות חוויה, קריאה או צפייה כדי לשתף ולעניין אחרים, באופן שניתן לעקוב אחר השתלשלות העניינים</p>
<p>שימוש בסיפור כדי להבהיר או להדגים את הנאמר</p>		
<p>הצגת טיעון על נושא, טקסט או סוגיה תוך - העלאת נימוקים רלוונטיים לביסוס הטיעון - שימוש במבנים לוגיים בולטים: סיבה – תוצאה, בעיה ופתרון, הסבר, פירוט והדגמה - התייחסות לטיעונים שכנגד</p>	<p>הצגת טיעון על נושא, טקסט או סוגיה תוך: - העלאת נימוקים רלוונטיים לביסוס הטיעון - שימוש במבנים לוגיים בולטים: סיבה – תוצאה, השוואה, הסבר והדגמה</p>	<p>הבעת עמדה אישית על נושא או על טקסט והנמקתה</p>

הישג נדרש 2: כתיבת טקסטים למטרות שונות ולנמענים שונים

ציוני דרך

עד סוף כיתה ו'	עד סוף כיתה ד'	עד סוף כיתה ב'
כתיבה בתבנית סיפורית על נושא, אירוע או דמות, אמתיים או בדויים, תוך הצגת נקודות מבט שונות	כתיבת סיפור ובו השתלשלות אירועים ומספר דמויות	כתיבת סיפור שיש בו אירוע מרכזי
כתיבת רשמים בעקבות אירוע, קריאה או צפייה	כתיבת רשמים בעקבות אירוע, קריאה או צפייה	כתיבת רשמים בעקבות אירוע, קריאה או צפייה
דיווח על תהליכי למידה וחקירה	דיווח על התנסויות לימודיות	דיווח על אירועים מהסביבה הקרובה, שהתלמידים חוו, קראו או שמעו עליו
תיאור והסבר של תופעות, תהליכים והתנהגויות כחלק מתהליך למידה	תיאור והסבר של תופעות, תהליכים והתנהגויות כחלק מתהליך למידה	תיאור והסבר של תופעות והתנהגויות בעקבות התבוננות או קריאה
כתיבת הוראות להפעלת אחרים	כתיבת הוראות להפעלת אחרים	
הבעת עמדה מנומקת על טקסט - כתוב, דבור או חזותי - על נושא או עלסוגייה	הבעת עמדה מנומקת על טקסט - כתוב, דבור או חזותי - על נושא או על סוגייה	
הבעת עמדה בנושא שנוי במחלוקת וביסוסה תוך התייחסות לטיעונים שכנגד		
סיכום של מידע ממקור אחד לפחות, כחלק מתהליך למידה		
הפקת עבודה כתובה בעקבות התנסות בתהליך של חקר		
כתיבה למטרות רפלקציה	כתיבה למטרות רפלקציה	

הישג נדרש 3: הפקת טקסטים כתובים, תקינים מבחינה לשונית והולמים מבחינה תקשורתית.

ציוני דרך

עד סוף כיתה ו'	עד סוף כיתה ד'	עד סוף כיתה ב'
כתיבה בכתיב נכון ובכתב קריא	כתיבה בכתיב נכון ובכתב קריא	כתיבה של מילים שכיחות ומילים הקשורות לנושאהנלמד, בכתיב נכון ובכתב קריא, בכתיבה של טקסטים למטרות שונות ולנמענים שונים
כתיבת משפטים פשוטים ומורכבים תקינים מבחינהתחבירית, בכתיבה של טקסטים למטרות שונותולנמענים שונים	כתיבת משפטים פשוטים ומורכבים, תקינים מבחינהתחבירית, בכתיבה של טקסטים למטרות שונותולנמענים שונים	כתיבת משפטים פשוטים ומורכבים, תקינים מבחינהתחבירית, בכתיבה של טקסטים למטרות שונותולנמענים שונים
שימוש נכון בכל סימני הפיסוק בהתאם לכללים	שימוש נכון בסימני הפיסוק הבאים: נקודה, סימן שאלה, סימן קריאה, מרכאות, נקודותיים, סוגריים	שימוש נכון בסימני הפיסוק הבאים: נקודה, סימן שאלה
שימוש באוצר מילים שהולם את הנושא, את הנמענים ואת המטרה	שימוש באוצר מילים שהולם את הנושא, את הנמענים ואת המטרה	שימוש באוצר מילים שהולם את הנושא, הנמענים והמטרה
מתן כותרת, כותרת משנה ו/או ספרור וחלוקה לפסקאות, בהתאם לסוגהטקסט שכותבים	מתן כותרת, כותרת משנה ו/או ספרור וחלוקה לפסקאות, בהתאם לסוגהטקסט שכותבים	מתן כותרת בהתאם לסוג הטקסט שכותבים
כתיבה הממוקדת בנושא או ברעיון ופיתוחם תוך שמירהעל נקודת ראות מסוימת	כתיבה הממוקדת בנושא או ברעיון ופיתוחם תוך שמירהעל נקודת ראות מסוימת	כתיבה הממוקדת בנושא או ברעיון
ארגון רעיונות במבנים מתאימים: תיאור והדגמה, סיבה ותוצאה, טיעון והנמקה, שאלות ותשובות, בעיות ופתרון, השוואה	ארגון רעיונות במבנים מתאימים: תיאור והדגמה, סיבה ותוצאה, טיעון והנמקה, שאלות ותשובות, בעיות ופתרון, השוואה	
שמירה על רצף בין משפטים ובין פסקאות ושימוש בקשרים: קשרי זמן, קשרי סיבה ותוצאה	שמירה על רצף בין משפטים ובין פסקאות ושימוש בקשרים: קשרי זמן, קשרי סיבה ותוצאה	שמירה על רצף בין משפטים ושימוש בקשרים: קשרי זמן, קשרי סיבה ותוצאה
שילוב חומר חזותי ואמצעים גרפיים להמחשת הרעיון שבטקסט הכתוב ולהרחבתו	שילוב חומר חזותי ואמצעים גרפיים להמחשת הרעיון שבטקסט הכתוב ולהרחבתו	שילוב חומר חזותי להמחשת הרעיון שבטקסט ולהרחבתו

הישג נדרש 4: קריאת טקסטים מסוגים שונים ולמטרות שונות

ציוני דרך*

עד סוף כיתה ו'	עד סוף כיתה ד'	עד סוף כיתה ב'
<p>קריאה שוטפת, רהוטה ומדויקת של טקסטים שנלמדים בכיתה תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> - שליטה בצופן האלפביתי - הבנת הכתוב 	<p>קריאה שוטפת, רהוטה ומדויקת של טקסטים שנלמדים בכיתה תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> - שליטה בצופן האלפביתי - הבנת הכתוב 	<p>קריאה קולית שוטפת, רהוטה ומדויקת של טקסטים שנלמדים בכיתה תוך:</p> <ul style="list-style-type: none"> - שליטה בצופן האלפביתי - הבנת הכתוב
<p>הבנת המשמעות הגלויה של הטקסט:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הבנת מילים בהקשר - הבנת רצפים כרונולוגיים - זיהוי קשרים לוגיים - מפורשים בין חלקי הטקסט - תוך הסתייעות בסמני קישוריות - זיהוי הרכיבים הלשוניים - ודרכי אירגון ועיצוב - הבנת הנושא או הנושאים המפורשים - קישור לידע העולם 	<p>הבנת המשמעות הגלויה של הטקסט:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הבנת מילים בהקשר - הבנת רצפים כרונולוגיים - זיהוי קשרים לוגיים - מפורשים בין חלקי הטקסט - תוך הסתייעות בסמני קישוריות - זיהוי הרכיבים הלשוניים - ודרכי אירגון ועיצוב - קישור לידע העולם 	<p>הבנת המשמעות הגלויה של הטקסט:</p> <ul style="list-style-type: none"> - הבנת מילים בהקשר - הבנת יחידות מידע מפורש - הבנת רצפים כרונולוגיים - הבנת הנושא או הנושאים המפורשים - קישור לידע העולם
<p><i>הבנת המשמעות הסמויה בטקסט:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - זיהוי היחסים הלוגיים - שאינם מפורשים בטקסט - זיהוי הזיקה בין מבנה הטקסט ועיצובו לבין תוכנו - הסקת מסקנות - יצירת הכללות - הבנת מטרת הטקסט - הבנת כוונות ועמדות - קישור לטקסטים אחרים 	<p><i>הבנת המשמעות הסמויה בטקסט:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - זיהוי היחסים הלוגיים - שאינם מפורשים בטקסט - זיהוי הזיקה בין מבנה הטקסט ועיצובו לבין תוכנו - הסקת מסקנות - יצירת הכללות - הבנת מטרת הטקסט - קישור לטקסטים אחרים 	<p>הבנת המשמעות הסמויה בטקסט:</p> <ul style="list-style-type: none"> - זיהוי קשרים סיבתיים - נרמזים בטקסט - הבנת מטרת הטקסט - קישור לידע עולם כללי

- קישור לידע עולם כללי ולידע תחומי		
שימוש במקורות כתובים להבהרת טקסט נתון – מילונים וספרי-יען	שימוש במקורות כתובים להבהרת טקסט נתון – מילונים וספרי-יען	שימוש במילון להבהרת משמעות של מילים בטקסט
התאמת דרכי הקריאה למטרות הקריאה	התאמת דרכי הקריאה למטרות הקריאה	התאמת דרכי הקריאה למטרות הקריאה
פרשנות, הערכה ונקיטת עמדה לגבי הכתוב תוך התייחסות לרעיונות, לנושאים ולמסרים	פרשנות, הערכה ונקיטת עמדה לגבי הכתוב תוך התייחסות לרעיונות, לנושאים ולמסרים	<i>הבעת עמדה אישית על הכתוב</i>

* לעיתים קרובות ציוני הדרך חוזרים כלשונם בכמה וכמה רמות גיל. במקרים אלה יש, כמובן להביא בחשבון כי אותו ציון דרך עצמו מתייחס לטקסטים ברמות שונות של מורכבות בהתאם לרמת הכיתה.

הישג נדרש 5: הפקת מידע ולמידה מטקסטים כתובים מסוגים שונים בתחומי דעת שונים

* סביבת למידה עתירת מידע

ציוני דרך*

עד סוף כיתה ו'	עד סוף כיתה ד'	עד סוף כיתה ב'
הפקת מידע ולמידה מספרי לימוד, מספרי מידע וממקורות מידע דיגיטליים, ממילונים ומאנציקלופדיות לילדים, מספרי יען נוספים, מכתבי עת ועיתונים יומיים	הפקת מידע ולמידה מספרי לימוד, מספרי מידע וממקורות מידע דיגיטליים, ממילונים ומאנציקלופדיות לילדים, מכתבי עת לילדים	הפקת מידע מספרי לימוד, מספרי מידע מאוירים וממילון
הפקת מידע מן הטקסט בהסתמך על המרכיבים הבאים: הכתוב, איוורים, צילומים וצלמויות, מפות וגרפים	הפקת מידע מן הטקסט בהסתמך על המרכיבים הבאים: הכתוב, איוורים, צילומים וצלמויות, מפות וגרפים	הפקת מידע מן הטקסט בהסתמך על מרכיביו השונים: הכתוב, איוורים, צילומים וצלמויות
שימוש במקדמי ארגון שבטקסט למציאת המידע הדרוש: כותרת, כותרת משנה, ספרור, תוכן העניינים, פסקות, הדגשים, הערות שוליים, מפתוח ומיון נושאי	שימוש במקדמי ארגון שבטקסט למציאת המידע הדרוש: כותרת, כותרת משנה, ספרור, תוכן העניינים, פסקות, הדגשים, הערות שוליים	שימוש במקדמי הארגון שבטקסט למציאת המידע הדרוש: כותרת, כותרת משנה, ספרור, תוכן העניינים
זיהוי רכיבי מבנה בולטים בטקסט והבנת תפקידם: שאלה ותשובה, הסבר, טענה, נימוק, הגדרה, דוגמה, הוראות הפעלה	זיהוי רכיבי מבנה בולטים בטקסט והבנת תפקידם: שאלה ותשובה, הסבר, טענה, נימוק, הגדרה, דוגמה, הוראות הפעלה	
זיהוי היחסים הלוגיים בתוך הטקסט: בעיה ופתרון, סיבה ותוצאה, השוואה, הנגדה, רצף כרונולוגי	זיהוי היחסים הלוגיים בתוך הטקסט: בעיה ופתרון, סיבה ותוצאה, השוואה, הנגדה, רצף כרונולוגי	
זיהוי הרעיונות העיקריים בטקסט והבחנה בין הפרטים החשובים לאלה שאינם חשובים	זיהוי הרעיונות העיקריים בטקסט והבנת הנושא הנדון בו	זיהוי הנושא הכללי של הטקסט
ביצוע פעולות על פי הוראות כתובות	ביצוע פעולות על פי הוראות כתובות	ביצוע פעולות על פי הוראות כתובות
הבחנה בין דעות ועובדות וזיהוי עמדת הכותב	הבחנה בין דעות ועובדות בטקסט	
גיבוש עמדה אישית מנומקת על הטקסט	גיבוש עמדה אישית מנומקת על הטקסט	
איתור טקסטים למטרות למידה בעזרת ההיכרות עם שיטות ארגון הספרייה	איתור טקסטים למטרות למידה בעזרת ההיכרות עם שיטות ארגון הספרייה	
איתור טקסטים בספריות ובאינטרנט		

דליית מידע ממספר מקורות בהתאם למטרות הלימודיות	דליית מידע רלוונטי לנושא הנלמד משני מקורות מידע לפחות	דליית מידע רלוונטי לנושא הנלמד ממקור מידע אחד לפחות
הערכת אמינותו של המידע לפי סוג המקור, לפי זהות הכותב ולפי תאריך הפרסום	הערכת אמינותו של המידע לפי סוג המקור, לפי זהות הכותב ולפי תאריך הפרסום	

* לעיתים קרובות ציוני הדרך חוזרים כלשונם בכמה וכמה רמות גיל. במקרים אלה יש, כמובן להביא בחשבון כי אותו ציון דרך עצמו מתייחס לטקסטים ברמות שונות של מורכבות בהתאם לרמת הכיתה.

הישג נדרש 6: קריאה של יצירות ספרות מתקופות שונות ומסוגות שונות ; התייחסות פרשנית להיבטיהן הרגשיים, הערכיים,

האסתטיים והחברתיים-תרבותיים

ציוני דרך*

עד סוף כיתה ו'	עד סוף כיתה ד'	עד סוף כיתה ב'
קריאה עצמאית של 15 ספרים נוספים לפחות **	קריאה עצמאית של 20 ספרים נוספים לפחות **	קריאה עצמאית של 30 ספרים לפחות**
היכרות עם יצירותיהם של 15 יוצרים לפחות, מתקופות שונות, מהספרות העברית והמתורגמת (שירה וסיפורת)	היכרות עם יצירותיהם של 10 יוצרים לפחות, מתקופות שונות, מהספרות העברית והמתורגמת (שירה וסיפורת)	היכרות עם יצירות של 5 יוצרים לפחות (שירה וסיפורת)
קריאה קולית, שוטפת, מדויקת ומוטעמת של טקסט ספרותי מנוקד ובלתי מנוקד	קריאה קולית שוטפת, מדויקת ומוטעמת של יצירות המתאימות לרמת הגיל	קריאה קולית שוטפת, מדויקת ומוטעמת של יצירות הנקראות בכיתה
אפיון הדמות ביצירה על פי מעשיה, דבריה, מחשבותיה וקשריה עם דמויות אחרות	זיהוי דמויות, תיאוריהן וקורותיהן ביצירה וביטוי עמדה אישית כלפיהן	זיהוי דמויות וקורותיהן ביצירה וביטוי עמדה אישית כלפיהן
הבנת הקשרים בין אירועים שונים בעלילה - רצף זמנים וסיבתיות - וזיהוי נקודות מפנה בעלילה	הבנת הקשרים בין אירועים שונים בעלילה - רצף זמנים וסיבתיות	הבנת הסדר הכרונולוגי של האירועים בסיפור
הבחנה בביטויים שונים של הומור ביצירות	הבחנה בביטויים שונים של הומור ביצירות	הבחנה בביטויים שונים של הומור ביצירות
הבחנה בין יסודות בדויים ליסודות בלתי בדויים בסיפורים היסטוריים ובסיפורים על רקע היסטורי	זיהוי היסודות העל-טבעיים ביצירות מסוגים שונים - אגדה, מעשייה, משל, סיפורים דמיוניים	
זיהוי נקודת התצפית שממנה הסיפור מסופר - הבחנה בין מספר בגוף ראשון למספר "הכל יודע"	הבחנה בין מה שנמסר על ידי המספר לבין מה שנאמר על ידי הדמויות	
זיהוי המאפיינים הבולטים בשירים: חריזה, מקצב, צליליות, חלוקה לטורים, חזרות, וקישור בין המאפיינים לבין משמעות השיר	זיהוי המאפיינים הבולטים בשירים: חריזה, מקצב, צליליות, חלוקה לטורים, חזרות, וקישור בין המאפיינים לבין משמעות השיר	זיהוי המאפיינים הבולטים בשירים: חריזה, חזרות, מקצב, בתים
הבחנה בשימוש ייחודי במילים ובצירופי מילים בשירה	הבחנה בשימוש ייחודי במילים ובצירופי מילים בשירה	
הבחנה בלשון ציורית ובתרומתה למשמעות היצירה		

גילוי משמעויות מפורשות וסמויות ביצירה	גילוי משמעויות מפורשות וסמויות ביצירה	
זיהוי נושאים, רעיונות ומסרים מרכזיים ביצירה	זיהוי נושאים, רעיונות ומסרים מרכזיים ביצירה	זיהוי נושאים ביצירה
הרחבת משמעותה של היצירה על ידי: - קישור לעולמם של הקוראים - קישור בין יצירות שונות על פי יוצרים, נושאים וסוגות, גרסות שונות לאותו סיפור, מסרים וזיקות למקורות היהודיים	הרחבת משמעותה של היצירה על ידי: - קישור לעולמם של הקוראים - קישור בין יצירות שונות על פי יוצרים, נושאים וסוגות - קישור בין האיורים לכתוב	הרחבת משמעותה של היצירה על ידי: - קישור לעולמם של הקוראים - קישור חופשי בין יצירות שונות - קישור בין האיורים לכתוב
הבעת עמדות אישיות והעדפות מנומקות על היצירה או על רכיבים בתוכה, בעל פה ובכתב	הבעת רשמים אישיים מהיצירה בעל פה ובכתב	הבעת רשמים אישיים מהיצירה בעל פה ובכתב
הבעת עמדה ביקורתית על תפיסות חברתיות וערכיות העולות מהיצירה	הבעת עמדות אישיות והעדפות מנומקות על היצירה	הבעת עמדה אישית על היצירה
התמצאות בספרייה לבחירת ספרי קריאה על ידי שימוש בקריטריונים שונים: יוצרים, סוגות, נושאים ועניין, רמת גיל שימוש בקטלוגים לבחירת ספרי קריאה	התמצאות בספרייה לבחירת ספרי קריאה על ידי שימוש בקריטריונים שונים: יוצרים, סוגות, נושאים ועניין, רמת גיל	התמצאות בספרייה לבחירת ספרי קריאה

* לעיתים קרובות, ציוני הדרך חוזרים כלשונם בכמה וכמה רמות גיל. במקרים אלה יש, כמובן, להביא בחשבון כי אותו ציון דרך עצמו מתייחס לטקסטים ברמות שונות של מורכבות בהתאם לרמת הכיתה.

** הירידה במספר הספרים הנוספים מרמת גיל אחת לבאה אחריה נובעת מההנחה כי על פי רוב הספרים ארוכים יותר עם העלייה בגיל הקוראים הצעירים.

הישג נדרש 7: קריאת טקסטים מן המקורות היהודיים כחלק בלתי נפרד מהמורשת התרבותית היהודית ותוך עמידה על ייחודם

הלשוני

טקסטים מן המקורות היהודיים הם חלק בלתי נפרד מהמורשת התרבותית היהודית. תכנית הלימודים **חינוך לשוני: עברית – שפה, ספרות ותרבות** מתייחסת לעיסוק בטקסטים מהמקורות היהודיים כחלק מהחינוך הלשוני בעברית תוך הדגשת ייחודם הלשוני של הטקסטים ותרומתם להכרת הרבדים ההיסטוריים והתרבותיים של השפה, כמפורט בתכנית בעמ' 61-67. רכיבי ההישג הנדרש בקריאת טקסטים מהמקורות היהודיים מתייחסים לעיסוק בהם הן בבית הספר הממלכתי והן בבית הספר הממלכתי-דתי. העבודה על פי ההישג היא כאמור בתחום אחריותו של המורה כחלק מיישום התכנית. רמת הביצוע של רכיבי ההישג בשכבות הגיל השונות, במקצועות העוסקים בטקסטים מהמקורות היהודיים, תוגדר בהלימה לתכניות הלימודים הרשמיות לבית הספר הממלכתי ולבית הספר הממלכתי-דתי במקצועות אלה (מקרא ממ"ד; תנ"ך ממ"ד; תושב"ע ממ"ד וממ"ד; הלכה ממ"ד ועוד). רמת הביצוע תביא בחשבון גם את ההישגים הנדרשים בקריאה ובכתיבה, בהאזנה ובדיבור.

ציוני דרך

עד סוף כיתה ו'	עד סוף כיתה ד'	עד סוף כיתה ב'
קריאה שוטפת, מדויקת ומוטעמת של טקסטים מהמקורות היהודיים הנלמדים בכיתה	קריאה שוטפת, מדויקת ומוטעמת של טקסטים מהמקורות היהודיים הנלמדים בכיתה	
הבנת הנושאים, הרעיונות והמסרים העולים מהקריאה בטקסטים, שהם חלק מהמורשת התרבותית היהודית	הבנת הנושאים, הרעיונות והמסרים העולים מהקריאה בטקסטים, שהם חלק מהמורשת התרבותית היהודית	הבנת הנושאים, הרעיונות והמסרים העולים מהקריאה בטקסטים, שהם חלק מהמורשת התרבותית היהודית
שליטה במטבעות לשון, ניבים וביטויים מהמקורות מתוך הטקסטים הנלמדים בכיתה	שליטה במטבעות לשון, ניבים וביטויים מהמקורות מתוך הטקסטים הנלמדים בכיתה	שליטה במטבעות לשון, ניבים וביטויים מהמקורות מתוך הטקסטים הנלמדים בכיתה
זיהוי תופעות ייחודיות של הלשון בטקסטים מהמקורות היהודיים הנלמדים בכיתה	זיהוי תופעות ייחודיות של הלשון בטקסטים מהמקורות היהודיים הנלמדים בכיתה	
זיהוי ייחודן ותפקידן של הסוגות השונות של הטקסטים מהמקורות היהודיים הנלמדים בכיתה	זיהוי ייחודן ותפקידן של הסוגות השונות של הטקסטים מהמקורות היהודיים הנלמדים בכיתה	
זיהוי הדרכים הייחודיות בהן הטקסטים השונים מתייחסים לדמויות, לאירועים ולנושאים במקורות השונים	זיהוי הדרכים הייחודיות בהן הטקסטים השונים מתייחסים לדמויות, ולנושאים במקורות השונים	
זיהוי והבנה של הזיקה בין טקסטים שונים מהמקורות היהודיים		
הבחנה בגרסאות ובנוסחים שונים של טקסטים		

התמצאות ב"ארון הספרים היהודי" לשם עיון, לשם פירוש של הטקסטים הנלמדים והעמקה בהם	התמצאות ב"ארון הספרים היהודי" לשם עיון, לשם פירוש של הטקסטים הנלמדים והעמקה בהם	
--	--	--

הישג נדרש 8: הכרה והבנה של המערכת הלשונית - מבנים, תופעות ותהליכים בלשון

ציוני דרך*

עד סוף כיתה ו'	עד סוף כיתה ד'	עד סוף כיתה ב'
הכרת האותיות - צליליהן, שמותיהן וסדרן	הכרת האותיות - צליליהן, שמותיהן וסדרן	הכרת האותיות - צליליהן, שמותיהן וסדרן
הכרת סימני הניקוד הבסיסיים - צליליהם ושמותיהם	הכרת סימני הניקוד הבסיסיים - צליליהם ושמותיהם	הכרת סימני הניקוד הבסיסיים - צליליהם ושמותיהם
זיהוי הצלילים המיוצגים על ידי צירופים של עיצורים ותנועות	זיהוי הצלילים המיוצגים על ידי צירופים של עיצורים ותנועות	זיהוי הצלילים המיוצגים על ידי צירופים של עיצורים ותנועות
הכרת הערך המספרי של האותיות	הכרת הערך המספרי של האותיות	
חיפוש במילון על פי <u>סדר האלף בית</u>	חיפוש במילון על פי <u>סדר האלף בית</u>	חיפוש במילון על פי <u>סדר האלף בית</u>
הכרת תפקידם של סימני פיסוק נוספים: <u>סוגריים</u> , <u>מקף</u> , <u>מפריד</u> , <u>שלוש נקודות</u> , <u>נקודה</u> פסיק והכרת דרכי השימוש בהם בטקסט הכתוב	הכרת תפקידם של סימני פיסוק נוספים: <u>פסיקומרכאות</u> והכרת דרכי השימוש בהם בטקסט הכתוב	הכרת תפקידם של סימני הפיסוק: <u>נקודה</u> , <u>סימן שאלה</u> והכרת דרכי השימוש בהם בטקסט הכתוב
הכרת עקרון תצורת מילים בעברית, המתבססת על <u>אותיות השורש</u> , למטרות הבנת הנקרא, חיפוש במילון וכתוב נכון	הבנת המושג " <u>שורש</u> " ותפקידו מבחינת משמעות המילים הנגזרות ממנו	זיהוי של מילים המסתעפות מאותו <u>שורש</u> כשייכות לאותה " <u>משפחת מילים</u> "
הכרה ושימוש ב <u>צורות הסמיכות</u> בלשון זכר ובלשון נקבה, בידוע ובריבוי	הכרת הסימנות האופייניות למילים <u>בלשון זכר</u> ו <u>בלשון נקבה</u> , ביחיד וברבים ויוצאי הדופן	הכרת הסימנות האופייניות למילים <u>בלשון זכר</u> ו <u>בלשון נקבה</u> , ביחיד וברבים
הכרת מטבעות לשון שכיחות הבנויות בצורת סמיכות	התאמה <u>במין ובמספר</u> בין <u>שמות לפעלים ולתארים</u>	
הכרת דרכי השימוש ב <u>שמות המספר</u> למטרות שונות; הבחנה בין זכר לנקבה בשמות מספר ושימוש תקין בהם	הכרת דרכי השימוש ב <u>שמות המספר</u> למטרות שונות; הבחנה בין זכר לנקבה בשמות מספר	הכרת דרכי השימוש בשמות המספר למטרות שונות
הכרת תפקידיהן של ה" <u>א הידוע</u> " ו" <u>ו החיבור</u> " ושימוש תקין בהן	הכרת תפקידיהן של ה" <u>א הידוע</u> " ו" <u>ו החיבור</u> " ושימוש תקין בהן	
שימוש במונחים המתמייחסים לכינויי גוף - <u>גוף ראשון</u> , <u>גוף שני</u> , <u>גוף שלישי</u> , יחיד ורבים, <u>זכר ונקבה</u>	שימוש במונחים המתמייחסים לכינויי גוף - <u>גוף ראשון</u> , <u>גוף שני</u> , <u>גוף שלישי</u> , יחיד ורבים, <u>זכר ונקבה</u>	
זיהוי ושימוש נכון בשבעת ה <u>בנינים</u> הקלאסיים	זיהוי ושימוש תקין בתצורת פעלים ב <u>זמנים</u> שונים, בגופים ובצורות שונות	

הבחנה בין משמעות צורת הפעיל לצורת הסביל		
שימוש נכון בסוגים המרכזיים של תוארי הפועל הכרת דרכי השימוש בשם הפועל ובשם הפעולה לשם הבנה והפקה של טקסטים מסוגים שונים		
הכרת דרכי השימוש בצורות חבורות ופרודות של כינויי קניין לשם הבנה והפקה של טקסטים מסוגים שונים		
הטיה נכונה ושימוש תקין במילות היחס	הטיה נכונה ושימוש תקין במילות היחס	
הכרת תפקידיהן של מילות הקישור ודרכי השימוש בהן למטרות הבנה והפקה של טקסטים	הכרת תפקידיהן של מילות הקישור ודרכי השימוש בהן למטרות הבנה והפקה של טקסטים	
הבחנה בין הפעולה לבין עושה הפעולה במשפט הפועלי לשם הבנת היחסים בתוך המשפט ולשם הפקה של משפטים תקינים		
הבחנה בקשרי משמעות בין מילים - נרדפות והפיכות, תוך הבחנה משלבת	הבחנה בקשרי משמעות בין מילים - נרדפות והפיכות	הבחנה בקשרי משמעות בין מילים - נרדפות והפיכות
הכרה ושימוש בביטויים, בניבים ובפתגמים	הכרה ושימוש בביטויים, בניבים ובפתגמים שכיחים	הכרה ושימוש בביטויים, בניבים ובפתגמים שכיחים

*המונחים המודגשים בקו הם אלה שתלמידים אמורים לדעת לקרוא בשמם.